Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0522U100006

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 03-01-2022

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лазебна Наталія Валеріївна
2. Lazebna Nataliia Valeriivna

Кваліфікація: к. філол. н., 10.02.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 10.02.04

Назва наукової спеціальності: Германські мови

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 17-12-2021

Спеціальність за освітою: Переклад

Місце роботи здобувача: Національний університет "Запорізька політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 02070849

Місцезнаходження: вул. Жуковського, буд. 64, м. Запоріжжя, Запорізький р-н., Запорізька обл., 69063, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 17.051.02

Повне найменування юридичної особи: Запорізький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125243

Місцезнаходження: вул. Жуковського, буд. 66, м. Запоріжжя, Запорізький р-н., Запорізька обл., 69600, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Запорізький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125243

Місцезнаходження: вул. Жуковського, буд. 66, м. Запоріжжя, Запорізький р-н., Запорізька обл., 69600, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 16.21.33

Тема дисертації:

1. Лінгвосеміотика англомовного дигітального дискурсу

2. Linguistic semiotics of English-language digital discourse

Реферат/анотація:

1. У дисертації започатковано новий лінгвістичний напрям – дигітальна лінгвістика, центральною ланкою якої є англомовний дигітальний дискурс (АДД), тришаровий когнітивно-комунікативний конструкт у єдності мікро-, мезо- та макрорівнів. У роботі співвіднесено семіотичний базис природної англійської мови (П(А)М) з візуально-графічними засобами, символами, літерно-цифровими командами мов програмування (МП), інтеграція яких у цифровому текстопросторі постає як своєрідний лінгвосеміотичний симбіоз – першооснова й запорука побутування АДД. На основі міждисциплінарного підходу до зіставлення ключових понять семіотики, мов програмування та природної англійської мови описано: перехід від словоформ до леми, конституювання номінативних і дієслівних фраз як конструктів дигітального дискурсу, валентність найбільш використовуваних дієслів, побудову ментальних моделей розробників МП і лінгвальних слотів П(А)М, дієслівне картографування агентивної риторики МП; з'ясовано механізми реалізації категорій

модальності й персональності П(А)М і МП, а також адекватності обробки тексту Машиною порівняно з обробкою тексту Людиною. Здійснено аналіз лінгвальної шаблонізації мовлення чатботів і їх текстових компетенцій. На основі логіко-математичного підходу запропоновано квадронімічну інтерпретацію основних параметрів АДД та відповідного текстопростору. У роботі проаналізовано шляхи і способи інтегрального й диференційного використання вербальних і невербальних знакових систем у МП порівняно з П(А)М, обґрунтовано види синхронічних змін у соціокультурному вимірі знаку, описано процеси трансформації знаків під час їх актуалізації в П(А)М і в МП, встановлено спільні та відмінні риси в аранжуванні граматичних, лексико-семантичних і графічних засобів (природної) англійської мови і (штучних) мов програмування в їх проєкції на різні режими комунікації в системі «Людина □ Машина».

2. A new branch of linguistics – digital linguistics – has been originated, with the central link of the English-language digital discourse (ElDD) therein. The relevance of the research is determined by the humanitarian paradigm of knowledge focus on the study of cognitive / communicative aspects of speech activity. Consequential formation of ElDD made of 'morphemes'/ PL 'commands', linguistic and semiotic representation of PL texts, speech patterns between a Human and Machine, and their further multimodal mediation attracts various linguistic and extralinguistic factors, which foster this social and digitalized phenomenon (ElDD) to the metalevel of human activity. The integration of digital discourse into the scientific realm, its linguistic 'charge' and relevant specifics, interaction of (artificial) programming languages and (natural) English language, – all these identifiers highlight a new perspective for further development of linguistic and conceptual world pictures. Solving the scientific problem of ElDD will help to understand the impact of modern information technology on the communicative culture of the society. The deepened interest of linguistics in this technocratic 'dimension' will contribute to its understanding in multidisciplinary aspects, both by the humanities and the exact sciences bringing them closer to the common frontiers. ElDD represents a three-layer cognitive and communicative construct in the unity of micro-, meso- and macro-levels. Microlevel of ElDD represents a basic level, which integrates linguistic and mathematical conglomerate with the coded communication "Human □ Machine" (using natural English language and programming languages (PL) therein. Microtexts are chains of predicates and commands of PL. Mesolevel of ElDD is an intermediate level of "Human □ Machine" communication, a special realm for embodying digitalized nature of the English language and its "twofold" representation both as a means for tools creation for its "self-processing" and the object for such processing. Mesotexts describe the process of natural language processing thus reflecting NL and PLs interaction, which is anchored by its focal points (determiners/articles; descriptors/ adjectives, adverbs; additives/ adverbs, prepositions). Morphosplit is identified in terms of logical structure split into lemmas, affixes, and endings. This is a directed vector of textual matter processing, which gives rebirth of symbols into words, word forms into lemmas, and further syntactic relations. Morphosplit of a Human is cognitive-oriented, while Morphosplit of a Machine is digital-oriented. This process determines the initial interaction of NL and PLs. Text clusterization is another analytical stage for text matter analysis based on morphological analysis, tokenization, and stemming. Linguistic purification strategies, such as an active representation of human request, its characterization, and description are used together with digital-oriented purification strategies (request details using digital tools; consequential distillation of data). This research correlates the semiotic basis of the natural English language (N(E)L) with visual-graphic means, symbols, alphanumeric commands of programming languages (PL). The integration of the latter into the digital text space acts as a kind of linguistic and semiotic symbiosis. PLs represent the fundamental principle and postulate of ElDD existence. A correlative-conceptual intersectoral approach to comparing the key concepts of semiotics, programming languages, and natural English language (transition from word forms to lemmas; the principle of constructing nominative phrases and verbs as constructs of digital discourse; analysis of the most used verbs, their valence, and other linguistic models constructions); slots of N(E)L; verbs mapping of the agentive rhetoric of PL; correlations between the concepts of modality and personality for N(E)L and PL. The research considers texts processing by the Machine and Human in terms of semantic, stylistic analysis and adequacy, and also focuses on lingual templates developed for chatbots. The logical and mathematical approach is used to construct logical connections, quadronymic interpretation of the main parameters of ElDD and the corresponding text space, as well as to develop speech patterns "Human □ Machine".

The ways and methods of the integral and differential use of both verbal and non-verbal sign systems in PL in comparison with N(E)L are analyzed. The types of synchronous changes in the social and cultural dimension of the sign are determined; the processes of transformation of signs during their actualization in N(E)L and PL are described; common and distinctive features in the arrangement of grammatical, lexical-semantic, and graphic means of natural English and programming languages in their projection on different modes of communication in "Human □ Machine" system are identified.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Приходько Анатолій Миколайович
2. Prykhodko Anatolii Mykolaiovych

Кваліфікація: д.філол.н., 10.02.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Приходько Анатолій Миколайович
2. Prykhodko Anatolii Mykolaiovych

Кваліфікація: д.філол.н., 10.02.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бялик Василь Дмитрович
2. Bialyk Vasyl Dmytrovych

Кваліфікація: д. філол. н., 10.02.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Потапенко Сергій Іванович
2. Potapenko Serhii Ivanovych

Кваліфікація: д.філол.н., 10.02.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Махачашвілі Русудан Кирилевна
2. Makhachashvili Rusudan Kyrylevna

Кваліфікація: д.філол.н., 10.02.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради Зацний Юрій Антонович

Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні Зацний Юрій Антонович

Відповідальний за підготовку облікових документів

Реєстратор

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності Юрченко Т.А.